

Aastaaruanne 2013

Järva maakonna rahvaraamatukogud

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.13)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Järvamaa	33224	21	10	31

1. Põhilised tegevussuunad

- Pärandkultuuriaastal hoogustus raamatukogude koostöö nii kohalike mäluasutuste kui ka kodu- ja suguvõsaurijatega.
- Jätkus Kultuuriministeeriumi lepingut järgiv, kuid samas kohalike elanike vajadusi rahuldav kogude täiendamine uute teavikutega.
- Raamatukogule kui sageli küla ainsale kooskäimiskohale lisafunktsioonide andmine (postipunkt, valimisjaoskond, rahvamaja jne.)
- Toimetulek piiratud eelarvega.
- Raamatukoguteenuse säilimine maal elanikkonna vähenemisele vaatamata, sest kohalejäänud vajavad seda. Kõik pole lahkunud ja ei lahkugi.
- Koostöö tõhustamine haridusasutustega mõeldes lugejate järelkasvule.
- Raamatukoguteenuste ja -võimaluste tutvustamine elektroonilistes kanalites, mille eelduseks on infotehnoloogilise riistvara uuendamine.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

- Paide vallas uuendati raamatukogude (Anna, Sargvere, Tarbja) kasutamise eeskirju – volikogu määrus nr.13 28.03.2013 ning Sargvere raamatukogu põhimäärust – volikogu määrus nr.14 25.04.2013
- Järva-Jaani valla Karinu raamatukogus uuendati nii kasutamise eeskirja kui põhimäärust – volikogu määrused nr.13 ja 14 25.04.2013
- Raamatukogu nõukogud:
 1. Türi kogunes raamatukogu nõukogu kahel korral. Arutati 2012.aasta aruannet ja eelarve täitmist ning plaane 2014.aastaks. Kooskõlastati raamatukogude lahtiolekuaegu.
 2. Keskraamatukogu nõukogu kogunes ühel korral, kuna uue nõukogu koosseisu kinnitamine võttis aega. Arutati 2014.aasta eelarvet ja keskraamatukogu 155.aastapäeva tähistamist.
 3. Väätša raamatukogu nõukogu koos ei käinud.
- Arengukava on Järvamaa Keskraamatukogul aastateks 2011 - 2015 ja selle tegevuskava uuendatakse igal aastal.
- Teistel raamatukogudel eraldi arengukava ei ole – nende tegevus on kajastatud valdade arengukavades ja tegevuskavades.
- Maakonna raamatukogude tegevus on kajastatud ka Järvamaa kultuurikorralduse arengukavas aastani 2013 (visioon kuni 2018).

2.2 Eelarve (tuh.eurodes)

Põhieelarve	Seisuga	Seisuga	Muutus %
-------------	---------	---------	----------

	31.12.12. €	31.12.13 €	
Eelarve kokku	705,333	753,962	6,45
sh keskraamatukogus	218,17	243,87	10,54
Personalikulu	411,387	431,075	4,57
sh keskraamatukogus	137,2	145,85	5,93
Komplekteerimiskulu	130,743	133,85	2,32
sh OV-lt	74,217	75,036	1,09
sh riigilt	53,349	53,212	-0,26
sh keskraamatukogu	21,0	20,8	-0,96
sh OV-lt	7,02	6,86	-2,33
sh riigilt	13,98	13,94	-0,29
Infotehnoloogiakulud	18,606	19,748	5,78
sh keskraamatukogu	2,15	3,06	29,74

- 2013.aastal raamatukogude eelarved kokkuvõttes suurenesid. Peamiselt nii majandamiskulude kui personalikulude arvelt – taastati 2008.aasta palgad ja mõnes omavalitsuses oli isegi mõneprotsendiline kasv.
- Elanike arvu vähenemine tingis raamatusoetusrahade riigipoolse toetuse vähenemise.
- Nii personali kui ka raamatusoetusrahade osakaal (vastavalt personalikulu 2012.a. 58,3% ja 2013.a. 57,2% ning raamatusoetus 2012.a. 18,5% ja 2013.a. 17,5%, seega mõlemal -1%) jooksvates kuludes on vähenenud seoses majandamiskulude (küte, elekter, vesi) kallinemisega.
- IT-kulude osakaal jooksvates kuludes on jäänud kahe aasta võrdluses samaks (2,6%).
- Koolituskulude osakaal jooksvates kuludes, mis on niigi peaaegu olematu, on veelgi vähenenud (2012.a. 0,2% ja 2013.a. 0,17%)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa
1.Regionaalarengu toetus. Päinurme raamatukogu ruumide remont ja katusekatte vahetus. EAS regionaalse investeringutoetuse andmise programm	September-november 2013	28 201
2. Koeru raamatuklubi ja raamatukogu tegevustoetus. Koeru Projekt	2013	155

- Päinurme raamatukogu hindas remonti aasta meeldivaimaks sündmuseks. Lahenesid nii mitmedki aastaid peavalu teinud probleemid.
- Koeru raamatukogul aitab tegevustoetus jätkuvalt elus hoida aktiivselt tegutsevat raamatuklubi „Vaimuvalgus“, millel seisab ees 40.aastapäev.

2.3 Struktuur

- 2013.aastal Järvamaa raamatukogude võrgus muutusi ei toimunud. Endiselt tegutseb kokku 31 raamatukogu, neist 10 Türi ja Koeru raamatukogude struktuuriüksustena.
- Raamatukogude lahtiolekuaegades erilisi muutusi ei olnud. Lugejatele sobivad ajad on aastatega paika loksunud. Vajadusel muudetakse neid sobivamaks vastavalt külastatavuse analüüsile raamatukoguprogrammis. Raamatukogutöötajate puhkuse ajal on tavaliselt raamatukogu lugejatega kokkuleppel mõnel päeval avatud.

- Seoses töötaja lahkumisega Taiksest oli aasta lõpul raamatukogu avatud vaid 2-1 päeval nädalas ja seal teenindas Oisu raamatukogu teine töötaja.
- Väätsa raamatukogu avas laenuuspunkti Lõõlas ja seoses sellega on põhikogu suletud iga kuu teisel kolmapäeval.
- Sargvere raamatukogus asub alates 2013.aastast Eesti Posti frantsiiskontor.
- Eesti Posti frantsiiskontor jätkab tööd ka Viisu raamatukogus.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

- Koondamisi maakonna raamatukogudes ei olnud
- Türi raamatukogus lahkunud töötaja asemele uut ei võetud ja nii jätkatakse 4 inimesega.
- Endiselt teenindab Ambla valla Ambla ja Käravete raamatukogu vaid üks töötaja.
- Aasta lõpust alates tuleb Oisu raamatukogu ühel töötajal lugejaid teenindada lisaks ka Taikse raamatukogus, kuna sealne töötaja lahkus.
- Osalise koormusega (0,4-0,75 ametikoha) töötas maakonnas kokku 13 raamatukoguhoidjat.
- Väätsa raamatukogu töötaja täitis kuni 1.juunini ka rahvamaja juhataja kohuseid.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitus-tundide arv (koolituse pikkus)	Raamatukogu-hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Ahula Raamatukogu	2	2	1	0
Albu Raamatukogu	3	82	1	235
Ambla ja Käravete Raamatukogu (1 töötaja)	2	2	1	0
Anna Raamatukogu	2	2	1	0
Aravete Raamatukogu	2	2	1	0
Imavere Raamatukogu	3	52	1	185
Järva-Jaani Raamatukogu	2	2	1	0
Kareda Raamatukogu	1	1	1	0
Karinu Raamatukogu	2	2	1	0
Koeru Raamatukogu	2	2	3	0
Koigi Raamatukogu	2	79	1	50
Käsukonna Raamatukogu	3	82	1	170
Päinurme Raamatukogu	1	1	1	0
Roosna-Alliku Raamatukogu	1	80	1	235
Sargvere Raamatukogu	1	1	1	0
Tarbja Raamatukogu	2	2	1	0
Türi Raamatukogu	2	34	9	0
Viisu Raamatukogu	2	2	1	0

Väätsa Raamatukogu	0	0	0	0
Järvamaa Keskraamatukogu	5	42	6	278
Kokku	42	474	35	1153

- Osa keskraamatukogu koolitusrahast kulutasime kogu maakonna raamatukoguhoidjate koolituseks.
- Komplekteerimisrahade nappuse tõttu loobusid mitmed raamatukogud koolitusrahadest, et kasutada seda raamatute ostmiseks (näiteks Järva-Jaani).
- Paljudel raamatukogudel ei olegi eelarves ette nähtud koolitusrahadid pingelise eelarve tõttu (näiteks Aravete).
- Mitmed vallad ei vaata sugugi hea pilguga sellele, et raamatukogu on suletud ja nii saavad raamatukogutöötajad osaleda lühikestel, päeva esimesel poolel, toimuvatel koolitustel, et õhtupoolikul raamatukogu lugejatele avada.

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	3
Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1
Koolitajalt koolitajale	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	1
Lasteraamatukogutöötajate õpipäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	3
Rahvaraamatukogude seminar-laager	Rahvusraamatukogu	2
ISE ja MARC21 koolitus	Rahvusraamatukogu	1
Infopädevuse alused	TÜ elukestva õppe keskus	1
Muinasjutud ja kohapärimus tahavaatepeeglis	Eesti Kirjandusmuuseum, TÜ, Kultuuriteooria tippkeskus, Sargvere mõis	2
ERÜ maaraamatukogude sektsiooni suveseminar	ERÜ ja Läänemaa KRK	1
ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäev	ERÜ	1
Materjale raamatukogude ajaloo uurimiseks Järvamaa Muuseumis	Järvamaa KRK	22
Projektide kirjutamine lisaraha saamiseks	Järvamaa KRK ja SA Järvamaa Arenduskeskus	25

- Lisaks korraldas keskraamatukogu koolitusreisi Märjamaa raamatukokku ja Harju Maakonnaraamatukokku.
 - ERÜ liikmed võtsid osa ERÜ kõne- ja aastakoosolekust.
- Lisaks erialasele koolitusele
- osalesid Koeru raamatukogu töötajad tuleohutusosalasel ja valvesüsteemi kasutamise õppusel.
 - Türi raamatukogu juhataja läbis korruptsioonialase koolituse, mille korraldas vallavalitsus ja viisid läbi Sisekaitseakadeemia spetsialistid.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Albu raamatukogu aruandest – avalikult esineme me igal üritusel.

Järgnevalt aga see, mille raamatukoguhoidjad oma aruannetes välja töid.

- Paide valla raamatukogud (Anna, Sargvere, Tarbja) andsid oma tööst aru volikogus.
- Kareda raamatukoguhoidja esines huumori- ja turundusteemalise kõnega Järvamaa messil.
- Oisu raamatukogu töötaja osaleb Türi vallavolikogu maaelu ja seltsitegevuse komisjoni töös, kus on tal korduvalt tulnud rääkida raamatukogude probleemidest.
- Roosna-Alliku raamatukoguhoidja esines kultuuripärandi aasta üritustel.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel

Järvamaa Keskraamatukogu korraldas maakonna raamatukogudele kokku kolm seminari ja ühe õppereisi.

- Veebruaris rääkisime e-raamatutest, uuendustest raamatukoguprogrammis RIKS ja komplekteerimisest (rahad, tellimine jne.)
- Mais toimus õppereis Märjamaa ja Keila raamatukogudesse
- Oktoobris tutvustas Paide Täiskasvanute Keskkooli ja Huvikooli direktor õppimisvõimalusi ja andis nõu, mida saaksid raamatukoguhoidjad teha haridust vajavate lugejate õppima suunamiseks. Järgnes käik Järvamaa Muuseumi, kus toimus koolitus raamatukogude ajaloo uurimiseks muuseumi kogude põhjal
- Detsembris viis Kesk-Eesti Arenduskeskuse juht läbi koolituse projektide kirjutamiseks. Lisaks käsitlesime taas uuendusi raamatukoguprogrammis RIKS ja toimus mõttevahetus komplekteerimise teemadel (eriti Kultuuriministeeriumi lepingu täitmise osas)
- Maakonna raamatukogud hindavad selliseid kokkusaamisi väga, kuid paraku ei saa neil sageli osaleda, sest leida enamusele sobivat päeva on väga raske. Kahel raamatukoguhoidjal on teenindada korraga kaks raamatukogu, ühel raamatukogul on kaks laenutuspunkti, lisaks raamatukoguhoidjad, kes ei tööta täiskohaga. Eelkõige peavad nad arvestama oma lugejatega ja ka valla sooviga, et raamatukogu võimalikult vähe suletud oleks.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

- 1 Türi raamatukogu töötaja omandab erialaharidust TÜ 4.kursusel bakalaureuseõppes.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

- Maaraamatukoguhoidja 2013 nominendid olid Eha Marrandi ja Heli Petrovits Oisu raamatukogust. ERÜ-le esitasime Eha Marrandi.
- Koigi raamatukoguhoidja Mare Nurmsalu sai vallavalitsuse tänukirja ja rahalise preemia seoses 70.sünnipäevaga. Ühtlasi oli ta ka Järvamaa kultuuripärli 2013 nominent.
- Koigi raamatukogu tunnustasid vald ja Koigi kultuuriselts tänukirjaga valla laste- ja noorte lauluvõistluse toetamise ja kultuuripärandi aasta väljapaneku eest.

- Roosna-Alliku raamatukoguhoidja sai vallavalituselt tänukirjad paikkonna ajaloo- ja kultuuripärandi hoidmise ning traditsioonide hoidmise, talletamise ja elustamise eest.
- Ambla valla raamatukogud (Ambla, Aravete ja Käravete) said Statistikaameti tänukirjad.
- Sargvere raamatukogule anti vallavolikogu tänuplaad meeldiva koostöö eest.
- Igal aastal korraldab Türi valla haridus- ja kultuuriosakond tänuürituse. Seekord käisid kultuuritöötajad Tallinnas KGB teater-kohvikus.
- Paide linn pidas sel aastal meeles tööjuubilare, keda oli keskraamatukogus kokku 4.
- Paide linna tänukirja pälvis KRK koduloobibliograaf Silvi Mandli.
- Keskraamatukogu töötajad said aasta lõpus ka väikese rahalise preemia kokkuhoitud töötasufondi arvelt.

Ettepanekud, millised teemad vajaksid riiklike ülesannete täitmisel koolitust?

- Eelkõige tuleks raamatukoguhariduse andmisel taas rohkem tähelepanu pöörata kirjandusele. Viimastel aastatel on raamatukogudesse asunud tööle mitmeid inimesi, kelle teadmised kirjandusest jäävad kaugemale kooliaega. Juhtub sedagi, et lugeja on kirjandusklassika tundmises raamatukoguhoidjast peajagu üle. Selline olukord mõjub halvasti raamatukogude mainele. Samuti toob see kaasa vastuseisu väärtkirjanduse ja kultuuriperioodika tellimisel, sest raamatukoguhoidjal puuduvad põhiteadmised selle lugemiseks ja mõistmiseks.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Kuna eelarve võimaldab raamatukogudele vaid hädavajalikke kulutusi, siis erilist muutust haldustegevuses ei ole.

- Keskraamatukogu ja Koigi raamatukogu kasutavad porimattide vahetuse teenust
- Roosna-Alliku, Järva-Jaani ja Koigi raamatukogudes on Saku Lätte veeautomaat
- Keskraamatukogu haldamisega tegeleb endiselt SA Paide Haldus, seega on meil vaid ettepanekute tegemise õigus. Sel aastal saime siiski osta 5 uut riulit, millega asendasime kasutuks muutunud kataloogikapid.
- Koopiaid pole võimalik teha Ahula, Kabala, Karinu, Kolu ja Änari raamatukogudes. Neist 3 on Türi raamatukogu struktuuriüksused ja seega eraldi statistilises aruandes ei kajastu. Imavere raamatukogu asub kooliga ühes majas ja seal saab koopiaid teha.
- Järva-Jaani raamatukogu koopiaimasinat aasta teisel poolel enam kasutada ei saanud – tuli maha kanda kui parandamiseks kõlbmatu.

Ruumid ja asukoht

- Päinurme raamatukogus tehti põhjalik remont – katus, ruumidele ripplaed, uus põrandakate, värviti seinad ja abiruumid said uued ukseid. Ruumid on nüüd tõesti ilusad ja hubased. Uueks mööbliks raha ei jätkunud, kuid vanad, üle viiekümne aasta tagasi muretsetud riulid, said üle värvitud ja on veel kasutuskõlblikud. Samas majas asuvad veel kauplus, arstipunkt, õpilaskodu ja alates septembrist ka Nurme kool (endine Päinurme eriiinternaatkool).
- Sanitaarremondi vajadus:

1. Ahula raamatukogu ja selle laenutuspunkt Järva-Madises,
 2. Albu raamatukogu,
 3. Anna raamatukogu (plaanis 2014.a.),
 4. Ervita raamatukogu (koos ahjude uuendamisega)
 5. Imavere raamatukogu (plaanis 2014.a.),
 6. Taikse raamatukogu,
 7. Ollepa raamatukogu Kahala teeninduspunkt,
 8. Türi raamatukogu (lisaks vajavad remonti ka maja fassaad, aknad ja välistrepp),
 9. Väätsa raamatukogu, kus oktoobri lõpu tormis kannatada saanud katus põhjustas raamatukogus veekahjustusi (plaanis 2014.a.).
- Sel aastal parandati Järva-Jaani raamatukogu välisuks ja ja välistrepp, kuid vaja oleks veel vahetada pragunenud aken.
 - Endiselt on lahenduse ootel Koigi raamatukogu, kus senised ruumid on juba ammu kitsaks jäänud.
 - Aravete raamatukogu sai kasutada tõstukit raamatukogu akende pesemiseks.
 - Keskraamatukogule oli aasta üle ootuste hea – uue värvi said koridorid, õppeklass ja konverentsisaal, üle värviti metallist tuletõrjetrepp. Lisaks pesti raamatukogu aknad (viimati tehti seda 2008.aastal), vaipkate ja vahutati põrandad. Paraku annab endiselt tunda ruumikitsikus, kuid laieneda pole kuhugi.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Aravete raamatukogu aruandest – arendustegevust ei olnud, eelarve võimaldas olemasoleva süsteemi toimivana hoida. See lause iseloomustab hästi kõiki maakonna raamatukogusid.

Infotehnoloogia – kuigi suuremaid projekte paraku lihtsalt pole, aga iga väike ost tähendab meie raamatukogudele väga palju, siis olgu need siinkohal siiski üles loetletud:

- Imavere raamatukogu sai värviprinteri.
- Ervita raamatukogu sai printer-skanner-koopiamasina.
- Koeru raamatukogu sai 3 kasutatud arvutit, millest 1 on nüüd lugejate käsutuses, teised 2 on tööarvutid.
- Päinurme raamatukogu sai uue tööarvuti, vaja oleks ka uut arvutit lugejatele ja uut printeri.
- Sargvere raamatukogu ostis sülearvuti, et saaks koduteeninduse puhul kasutada elektroonilist laenutust.
- Väätsa raamatukogu vahetas vanad AIPi arvutid Väätsa Kodanikumajas olnud arvutite vastu.
- Keskraamatukogu uuendas terminaliserveri litsentse, ostis uue UPSi, ruuteri ja 3 switchi.

IT areng jääb tegelikult ajale jalgu. Uusi arvuteid praktiliselt ei osteta – raamatukogudes vahetatakse vanad lihtsalt veidi uuemate, kuid kasutatute, vastu välja. Kuigi interneti kiirus on mitmetes kohtades suurendatud, ei anna see soovitud efekti vananenud riistvara tõttu. Samuti häirivad tööd elektri- ja internetikatkestused.

2.7 Raamatukogude koostöö

Töö koordineerimine ja koostöösuhted

- Maakonna piires teevad kõik raamatukogud koostööd omavalitsuste, lasteaedade, koolide, külaseltside, hooldekodude, pensionäride päevakeskuste, noortekeskuste, rahvamajade ja teiste raamatukogudega.
- Koostööd tegid raamatukogud ajalehega „Järva Teataja”, et selgitada välja Aasta tegu 2013.
- Käsukonna raamatukogule on ürituste korraldamisel abiks lisaks eelpool nimetatutele veel OÜ Risti Agro, Eesti Piimandusmuuseum, Imavere Kõrts ja Alexela OÜ/Imavere tankla.
- Päinurme raamatukogule on abiks Päinurme Koduloomuuseumi noor ja energiline juht Ründo Müls.
- Raamatukogude koostööpartnerid on ERÜ, Rahvusraamatukogu ja Kultuuriministeerium

Maakondlik roll- KRK osa

Türi raamatukogu aruandest – maakonnaraamatukogul on igapäevases elus väga oluline koht. Tavaliselt tekivad igasugused probleemid ja kiiret vastust nõudvad küsimused ikka töö käigus ja sealt saab alati kompetentset abi.

Lisaks on aruannetes välja toodud

- Õppepäevade ja seminaride korraldamine
- RVL
- Komplekteerimine
- Ühtekuuluvustunne maakonna teiste raamatukogudega

3. Kogud

- Teavikuid osteti maakonna raamatukogudesse 2013.aastal 305 eksemplari ehk 3,3% vähem kui 2012.aastal. Samas suurenes komplekteerimiskulu 2,32%
- Suurimad tarnijad olid Rahva Raamat (33,3% ostudest), Apollo Holding (28,1% ostudest), Varrak (15,8% ostudest), Bestkaup (11,9% ostudest).
- Venekeelset kirjandust hangiti OÜ Lomeliuse kaudu ja sellele kulutati vaid 0,4% raamatusoetusrahadest.
- Teavikuid kustutati vähem kui eelmisel aastal 3526 eksemplari ehk 80,4% võrra.
- Inventuur toimus Viisu raamatukogus.

3.1 komplekteerimise põhimõtted (tasakaal) ja uuendused (sh e-teavikud)

- Komplekteerimise põhimõtted ei ole muutunud – eelkõige eesti kirjandus ja Eestit puudutav kirjandus, seejärel tõlke-, laste- ja noorsookirjandus ning aimekirjandus ja teatmeteosed, arvestades lugejate soovide ja vajadustega.
- E-teavikuid pole maakonda hangitud, kuna lugejate huvi nende vastu on praegu väga väike. Praeguste komplekteerimissummade juures tundub, et paari huvilise pärast e-lugeri ja e-raamatute hankimine pole mõistlik.
- Annetuste osa on suurenenud 21,7% võrreldes 2012.aastaga, moodustades 15,8% kogu juurdekasvust.
- Annetusena on teavikuid saadud põhiliselt Hoiuraamatukogust, lugejatelt kingitusena ja tasuta raamatulaatadelt. Eriti palju on Türi raamatukogu koos oma struktuuriüksustega saanud kooli soovituslikku kirjandust Hoiuraamatukogust, kuna 2 raamatukogu on kooliraamatukoguga ühendatud.
- Kahjuks on Kultuuriministeeriumi lepingu tingimuste täitmine kallutanud ostud ilukirjanduse suunas. Kui 2011.aastal kulutati ilukirjandusele 60% raamatusoetussummadest ja lisandunud ilukirjanduse eksemplaride arv

moodustas 62% ostetud raamatutest, siis 2012.aastal olid protsendid vastavalt 64% ja 65%, 2013.aastal aga moodustasid nii ilukirjandusel kulutatud raha kui ka eksemplarid juba 70%. Samas on ilukirjanduse laenutuste protsent nendel aastatel maakonnas kogu laenutuste arvust püsivalt 57-58%.

- Lugejate eelistused muutunud ei ole – enim soovitakse lugeda eesti autorite raamatuid.
- Laenutuste edetabelit nii maakonnas kui keskraamatukogus juhib kindlalt Erik Tohvri „Mere taga”. Lugeja eelistab just sedalaadi eesti kirjandust.
- Kuigi lastest lugejatelt kogub enim laenutusi soovituslik kirjandus, siis tegelikult loevad lapsed Mika Keräneni, Kristiina Kassi, Piret Raua ja Andrus Kivirähki raamatuid ka muidu meelsasti.
- Komplekteerimiseks ettenähtud summa võimaldab raamatuid osta vaid ühes eksemplaris. Keskraamatukogus oli siiski 8,3% ostetud raamatutest 2-s eksemplaris – põhiliselt Minu... sari, lastekirjandus ja mõne nõutuma autori (I.Hargla, A.Kull, E.Tohvri, H.Mankell jt.) raamatud.
- Ilukirjanduse kõrval on nõutuim liik 3 – seda eelkõige õppijatele vajaliku majandus- ja pedagoogilise kirjanduse, aga ka Minu... sarja tõttu (5,6% raamatulaenutustest maakonnas ja 6,8% keskraamatukogus).
- Nõutud on liik 7 – põhiliselt suure huvi tõttu elulooraamatute ja käsitöö vastu (4,5% raamatulaenutustest maakonnas ja 3,8% keskraamatukogus).
- Välja saab tuua veel liigi 9 – ajaloo ja geograafia vastu on huvi suur nii turismireisil käijate kui ka õppijate seas (4,3% nii maakonna kui ka keskraamatukogu raamatulaenutustest). Iga-aastased ajaloo olümpiaadid toovad välja just ajalookirjanduse eksemplaride vähesuse – paljud raamatud on meil ainult kohalikus kohal, aga lugejad sooviksid raamatuid koju. Kahjuks ei võimalda rahalised vahendid neid raamatuid üle 1 eksemplari osta.
- Aktiivseimad laenutajad on lugejad vanuses 52-72 ja naised (10 enim laenutanud lugeja hulgas oli vaid 2 meest nii maakonnas kokku kui ka keskraamatukogus).
- Lastest on aktiivseimad laenutajad vanuses 8-11. Kui maakonnas jaguneb laste puhul tüdrukute ja poiste arv suurimate laenutajate hulgas pea võrdselt, siis keskraamatukogus on kindlalt ülekaalus tüdrukud (10 enim laenutanud lugeja hulka mahtus keskraamatukogus vaid 1 poiss, kuid see-eest väga soliidse tulemusega laste kohta – 94 laenutust).

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

- Raamatuid osteti 326 eksemplari ehk 3,8% vähem. Raha kulus raamatu ostudele 5190.- eurot ehk 5,1% rohkem.
- Raamatuid ostisime maakonda paber kandjal (välja arvatud 4 auvist).

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

- Perioodika ostmine suurenes – kokku 35 ajakirja-ajalehe aastakäigu võrra ehk ligi 4%. Raha kulutati seevastu vähem 2470.- eurot ehk 7,9%. Seletatav on see sellega, et kasutatakse otsekorraldusi, tellitakse kvartali või poolaasta kaupa, kuna soovitakse hajutada kulutusi niigi pingeliste eelarvete puhul.
- Imavere ei telli enam nn kollast ajakirjandust raamatukokku, kuid kuna selle järele on nõudlus, siis kingib üks lugeja koju tellitud Kroonika peale läbi lugemist raamatukogule.
- Perioodika on tellitud paberväljaannetena, sest kuigi nii mõnigi ajaleht pakub sellega koos ka veebivariant, puudub viimasele nõudlus. Lugeja eelistab seda, mida saab arvutist, lugeda kodus.

- Lugejad sooviksid raamatukokku palju suuremat perioodika valikut, kuid rahaliselt pole see mõeldav. Liiatigi ilmub palju nõ sisult dubleerivaid väljaandeid (naisteajakirjad) ja iga raamatukogu peab tegema valiku mida neist võtta ja mida jätta, kuigi lugeja sooviks neid kõiki raamatukogus sirvida.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

- Auvistena osteti keskraamatukokku Eesti Päevalehe DVD-sari Eesti lastefilmid, 2 CD-d sarjast „Kirjanike hääled” ja A.H.Tammsaare „Tõde ja õigus I” audioraamatuna. Viimane osteti ka Kareda raamatukokku.

Kataloogid (arendused)

- Maakonna raamatukogudes olevad teavikud peegelduvad peaaegu 100% elektroonilises kataloogis, vaid Karinul, kes sai raamatukoguprogrammi viimasena, on jäänud sisestada veel mõned vanemad raamatud.
- Keskraamatukogus on kaartkataloog alles vaid komplekteerimisosakonnas, kus seda täiendatakse, sest aeg-ajalt tekib selle järele vajadus (näiteks elektrikatkestused).

4. Raamatukoguteenused

Maakonda lisandus 1 laenutuspunkt – Väätsa raamatukogu teenindab lugejaid nüüd ka Kaitseliidu Lõõla Õppekeskuses.

Tavapärastele raamatukoguteenustele lisaks

- Päinurme raamatukogus saab kasutada dušširuumi. Plaanis on pesumasina paigaldamine. Siin asub ka taaskasutusruum.
- Kareda raamatukogus saab osta saunapileteid.
- Sargvere ja Viisu raamatukogudes asuvad Eesti Posti frantsiiskontorid.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

- Kõigis raamatukogudes on lugejate käsutuses internetiühendusega arvutid, millega on ühendatud ka ID-kaardi lugejad. Arvutite vananemisest oli juttu juba eespool. Näiteks Järva-Jaani raamatukogu kurdab, et kolmest lugejatele mõeldud arvutist on mõni pidevalt rivist väljas
- Lisaks juurdepääsule andmesidevõrgu kaudu avalikustatud teabele sh. Riigi Teatajale, Euroopa Liidu materjalidele, omavalitsuste materjalidele jne., on volikogude otsused, istungite protokollid, valla üld- ja detailplaneeringud, arengukavad jms. raamatukogudes ka paber kandjal.

AIPi kasutamine

- Võrreldes 2012.aastaga on kasutamine maakonnas vähenenud 5,3%
- Siiski on raamatukogude arvutitel püsikasutajad (Facebook'i suhtlus, pangateenused, digiallkirjastamine, referaatide kirjutamine jne.).
- Paljudel pole kodus printerit või skännerit ja need teenused on raamatukogudes praegu populaarsed.
- Keskraamatukogus on AIPi kasutamine vähenenud 14,4%. Samas on meil 2-3 igapäevast arvutikasutajat.

4.2 Raamatukogu kasutamine

- Raamatukoguteenused on jätkuvalt traditsioonilised – kojulaenus ja kohallugemine, arvutite kasutamine, paljundamine, printimine, päringutele vastamine.

- Kasutajaarvestust peetakse täielikult elektrooniliselt raamatukoguprogrammis.

Raamatu-kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+-)	Külas-tused 2012	Külas-tused 2013	Muutus (+-)	Virtuaal külas-d 2012	Virtuaal külas-d 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	11952	11571	-381	199219	189218	-10001	29449	16849	-12600
Sh keskk	3156	2983	-173	43072	36724	-6348	17195	15822	-1373

Raamatu-kogu	Laenutused 2012	Laenutused 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	338590	322135	-16455
Sh keskk	74413	64911	-9502

- Vaatamata lugejate arvu vähenemisele on hõlve maakonnas langenud vaid 0,8%, KRK-s siiski veidi rohkem – 1,35%
- Suurenenud on perioodika osakaal laenutustes (ligi 14%), sest inimesed ei raatsi niigi vähest raha ajakirjadele-ajalehtedele kulutada.

Arvuliste näitajate vähenemise põhjused

- Elanikkonna vähenemine ja vananemine maakonnas.
- Raamatusoetusrahade vähesus – lugeja peab sageli lahkuma tühjade kätega, sest nõudlus on suurem kui pakkumine.
- Tühikäike raamatukokku ei taheta ette võtta – enne uuritakse RIKSWEBis, telefoni või e-posti teel raamatu kohaloleku kohta.
- Lugeja on kannatamatu – ta ei taha leppida ootamisega, vaid nõuab raamatut kohe praegu. Kui raamatukogu seda võimaldada ei suuda, siis otsitakse muid lahendusi (sõbrad-tuttavad) või loobutakse üldse, sest meedia pakub pidevalt infot üha uute raamatute kohta ja endised soovivad ununevad.
- Raamatukogu kodulehti (nii vähe kui neid on) külastatakse põhiliselt vaid lahtiolekuaegade vaatamiseks. Facebook on raamatukogu tegemiste kohta palju olulisem infoallikas.

RVL ja koduteenindus

- Raamatusoetusrahade vähenemine on suurendanud RVLi ligikaudu 30%. Kasvanud on raamatukoguhoidjate isikliku auto kasutamine selleks otstarbeks, sest teisiti oleks see meie transpordikorralduse juures praktiliselt võimatu.
- Pidevalt on suurenenud keskraamatukogust külaraamatukogudesse laenutatud teavikute arv. Kahjuks on ka keskkogus raamatud sageli vaid ühes eksemplaris ja nii võib juhtuda, et Paide inimene ei saa soovitud raamatut, kuna see ringleb parajasti maakonna teistes raamatukogudes.
- Koduteenindus on külaraamatukogudes tavaline. Vanematele inimestele või ka kaugemal töökäijatele, kes ise raamatukokku tulla ei saa, viiakse sageli raamatud koju kas ise või kasutatakse teiste pereliikmete, naabrite ja sotsiaaltöötaja abi.

E-teenuste arendus ja tutvustus.

- Toimivate e-teenuste kasutamist on lugejatele vajadusel tutvustatud ja õpetatud – raamatukogude andmebaasid, muuseumide andmebaas, e-kool, e-maksuamet, internetipank, e-post jne.

- RIKSWEBis on lugejatel ise võimalus laenutust pikendada, reserveerimis-teenust pole me veel rakendanud.
- Kodulehed on vaid keskraamatukogul, Kareda, Koeru, Vao, Ollepa raamatukogudel ja Järva-Jaani raamatukogul on blogi. Erilist kasutust nad ei leia, kuna Facebook on praegu olulisem infoallikas ja seal jõuab ka kodulehest kiiremini infot anda.

4.3 Lasteteenindus:

Raamatu-kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+-)	Külastused 2012	Külastused 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	2948	2845	-103	59612	57330	-2282
Sh keskk	638	592	-46	8253	6826	-1427

Raamatu-kogu	Laenutused 2012	Laenutused 2013	Muutus (+-)
Linna/maakonna rmtk	44520	40458	-4062
Sh keskk	6451	6018	-433

- Põhinäitajad on maakonnas kokku ja ka keskraamatukogus endiselt languses. Lapsed ei viitsi lugeda – nutitelefon ja tahvelarvuti võtavad aja ja kui raamatukokku tullakse, siis ikka programmikirjandust otsima, üle ühe raamatu naljalt ei laenutata.
- Palju on niinimetatud passiivseid lugejaid, kes teevad raamatukogus aega parajaks kas bussile või ringidesse minekuks ja seetõttu on huvi tavaliste lauamängude ja puzzlede vastu tõusnud.
- Oisu ja Koigi raamatukogudes oli siiski tõus kõigi lastega seotud põhinäitjate osas. Neis raamatukogudes on lastetöö olnud aastaid heal tasemel – traditsioonilised üritused, koostöö lasteaia ja kooliga. Lisaks õpetajate poolne huvi ja suunamine.
- Mõned näited tööst lastega maakonna raamatukogudes:
 - Laupa raamatukogu aitab koolil korraldada õpilastele mälumänge ja ka mitmed koolitunnid (loodusõpetus, kirjandus, käsitöö) toimusid raamatukogus;
 - Oisu raamatukogu, Retla kooli (asuvad ühes majas) ja orienteerumisklubi JOKA koostöös toimus siseorienteerumine „Tunne oma koolimaja”, kus kontrollpunkt asus ka raamatukogus.
 - Türi raamatukogu osales Noortekeskuse jõulukohvikus, kus toimusid jõuluraamatute lugemised;
 - Tarbja raamatukogu annab välja parima lugeja auhinda;
 - Järva-Jaanis oli suvelugemine „Suvi raamatuga“ ja kevadvaheajal kasutatud lasteraamatute laad;
 - Türi raamatukogu korraldas pärimusaasta puhul ürituse „Türi laste nimelood”- lapsed uurisid vanematelt, kuidas nad endale nime said. Raamatukogus tehti ülevaade eestlaste nimede ja perenimede ajaloost, ette loeti ka põnevamad laste nimelood;

- Lastel käisid külas Imbi Vahuri Albus, Koigis traditsiooniliselt Andres Jaaksoo – seekord koos Wimbergiga, Siiri Laidla Tarbjal, Heino Seljamaa Käsukonnas.
- Traditsioonilisel ettelugemispäeval loeti eesti loomamuinasjutte.
- Öölugemise korraldasid Albu, Imavere ja Tarbja raamatukogud.
- Keskraamatukogu lasteosakonna üritusi:
 - Korraldati kaks maakondliku ettelugemispäeva 1. oktoobril IV klasside õpilastele, kus selgitati maakonna esindaja vabariiklikul ettelugemispäeval. Teisele maakondlikule ettelugemispäevale tulid 2-3 klasside õpilased;
 - Lasteaedade lastele toimusid lumememmekuu lastehommikud, kus loeti luuletusi ja jutte lumememmedest, võisteldi lumepalli viskamises ja meisterdati lumememme;
 - Emakeelepäeva tähistati emakeelenädalaga algklasside õpilastele - vestlus murretest, luuletuste lugemine ja viktoriin;
 - Lastekirjanduse päeva puhul toimus algklassidele lastekirjandusvõistlus „Lugemine teeb targaks“;
 - Osavõtjaterohkeks kujunes PAIde lasteaias Päikesepaide rühma emadepäeva pidu „Koos emmega raamatukogus“.
- Paide Kogukonnakeskuse käsitööring kinkis lasteosakonnale vahvad istumispadjad - põhjamaade raamatukogunädalal oli lastel nii mõnus neil pikutada ja Põhjala jutte kuulata.
- Lastetöötajate koolitustest oli juttu eespool (vt. 2.4.1). Sellele lisaks Imavere aruandest - kui rahvaraamatukogude suveakadeemia oli sisult hea, siis Lasteraamatukogude suveakadeemia oli väga hea. Sain nendes loengutes palju uut ja huvitavat teada.
- Kokkuvõtteks võib öelda, et oli tegus aasta, paraku jääb lugemishuvi lastel aasta – aastalt aina vähemaks. Siiski on lootust lugejate järelkasvule, kui vaadata laste vanust, kes on suurimad laenutajad – 8-11-aastased (juttu oli sellest eespool, vt. 3.1). Lasteteenindus on enamuse raamatukogude prioriteediks ja loodame, et see töö ka vilja kannab.

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Ahula Raamatukogu	24	7	111
Albu Raamatukogu	12	15	201
Ambla Raamatukogu	5	2	14
Anna Raamatukogu	5	5	54
Aravete Raamatukogu	23	5	53
Imavere Raamatukogu	41	6	133
Järva-Jaani Raamatukogu	15	6	223
Kareda Raamatukogu	29	10	116
Karinu Raamatukogu	8	0	0
Koeru Raamatukogu (koos 2 harukoguga)	33	23	573

Koigi Raamatukogu	33	14	329
Käravete Raamatukogu	6	0	0
Käasukonna Raamatukogu	3	39	429
Päinurme Raamatukogu	20	2	39
Roosna-Alliku Raamatukogu	8	16	819
Sargvere Raamatukogu	1	1	32
Tarbja Raamatukogu	6	5	50
Türi Raamatukogu (koos 8 harukoguga)	175	76	1910
Viisu Raamatukogu	4	5	57
Väätsa Raamatukogu	6	3	42
Järvamaa Keskraamatukogu	46	65	1095
Kokku	503	305	6280

- Raamatukogude roll kohalikus kultuurielus on oluline, kuigi statistika andmed seda ei kajasta – nii näituste-väljapanekute kui ka muude ürituste arv väheneb.
- Külades, kus raamatukogu on ainsaks kooskäimiskohaks, korraldatakse rohkem üritusi. Kus on rahvamaja ja aktiivne külaselts, seal jääb raamatukogule rohkem ürituse ettevalmistamisel abistav roll ja seda sageli raamatukoguüritusena kirja ei pandagi.
- Suurimad ühisüritused teiste asutustega olid kindlasti Oisukandipäev, kus Oisu raamatukogu telgis sai lahendada ajaloo teemalist viktoriini ja Türi juba traditsiooniks saanud Õunafestival, kus Eha Marrandi Oisu raamatukogust tegi ära väga suure töö ürituse õnnestumiseks. Ta koostas nii näituse kui nimestiku õunateemalistest kirjutistest ja luuletustest. Nimestik paljundati ja jagati festivali külastajatele.
- Raamatukogudes käivad koos külaseltsid, käsitööringid, erinevad huviklubid, suguvõsa-uurijad jt.
- Projektis 24 tundi avatud rahvamaja osales Albu raamatukogu
- Ruumikitsikus takistab mitmes kogus näituste-väljapanekute tegemist.
- Raamatukogudes, kus on piisavalt ruumi, olid üleval ka mitmed rändnäitused – Soome Instituudi näitused koomiksistest ja Muumidest, erinevad fotonäitused.
- Suurem osa üritustest korraldatakse lastele ja väike ülevaade sellest oli juba eespool (4.3).
- Mitmed ettevõtmised raamatukogudes olid sel aastal seotud pärandiaastaga – näitusi ja väljapanekuid oli mõisatest, loodusobjektidest, rahvariietest jm. Jutustati muistendeid ja muinasjutte.
- Kõige rohkem pärandiaastaga seotud üritusi korraldas Roosna-Alliku raamatukogu – kohalike legendide tutvustamine, matk koos legendidega kultuskivide otsingul, rahva poolt kogutud ja kirjutatud juttude tund „Memmetaadi lood”.
- Kareda raamatukogu tähistas 100 aasta möödumist Peetri Hariduse Seltsi raamatukogule tegevusloa andmisest. Täna tublimaid lugejaid, lastele toimus karneval lemmikraamatutegelaste teemal. Üritus ühendati Fr.R.Kreutzwaldi 210.sünniaastapäevaga. Lavastati väike nukunäidend "Kuidas kilplased munadega turul käisid". Kohalik kodu-uurija Jüri Henno esines nii ettekandega „Kreutzwaldi aeg” kui ka ilmestas kogu üritust kitarrimängu ja lauludega.

- Ahula, Albu ja Koeru raamatukogud osalesid rahvusvahelises lugemisketis „Hansenist Tammsaareni”
- Siiani populaarsed tasuta raamatute laadad on end ammendanud – raamatuid tahetakse rohkelt tuua, aga vajatakse aina vähem. Enamuses tuuakse laadale nõukogude perioodil ilmunud massitiraažides ilmunud teosed, nõudlus nende järele on aga väike. Sel aastal korraldasid tasuta raamatute laada Türi, Roosna-Alliku ja Järva-Jaani raamatukogu.
- Lugejatel käisid külas Einar Laigna ja Mati Narusk Koerus, kohalik kodu-uuriija Ründo Mülts Koigis ja Päinurmes, Piret Lai Türi.
- Kirjanike tuur tõi Oisu ja keskraamatukokku Wimbergi, Mati Soomre ja Kaarel B. Väljamäe. See kohtumine oli üliedukas mõlemas raamatukogus. Keskraamatukogus ei tahtnud saal mahutada kõiki huvilisi – see oli tõesti ootamatu arvestades senist kogemust ürituste korraldamisel.
- Keskraamatukogus kohtusid lugejatega veel Marika Blossfeldt, Ants Nisumaa ja Tiit Sepa.
- Paide Arvamusfestivalil korraldas keskraamatukogu nii tasuta raamatute laada kui ka raamatukogust maha kantud raamatute müügi.
- Raamatukogupäevade ajal oli keskraamatukogus näitus lugejate ja nende lemmikloomade poolt rikitud raamatutest.

4.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Ahula Raamatukogu	0	0	0	0	6	12	7	14
Albu Raamatukogu	0	0	0	0	5	3	5	3
Ambla Raamatukogu	0	0	0	0	3	2	3	2
Anna Raamatukogu	0	0	0	0	2	2	2	2
Aravete Raamatukogu	2	3	22	28	16	19	16	19
Imavere Raamatukogu	0	0	0	0	0	1	0	1
Järva-Jaani Raamatukogu	2	3	26	64	4	3	4	3
Kareda Raamatukogu	0	0	0	0	10	10	10	10
Karinu Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Koeru Raamatukogu (koos 2 harukoguga)	1	0	8	0	0	3	0	3
Koigi Raamatukogu	0	0	0	0	4	1	4	2
Käravete Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Käasukonna Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Päinurme Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Roosna-Alliku Raamatukogu	0	3	0	38	0	0	0	0
Sargvere Raamatukogu	1	2	6	15	2	0	2	0
Tarbja Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Türi Raamatukogu (koos 8 harukoguga)	7	20	84	179	32	33	27	31
Viisu Raamatukogu	0	0	0	0	6	8		8

Väätsa Raamatukogu	0	0	0	0	0	0	0	0
Järvamaa Keskraamatukogu	14	4	378	83	10	2	10	3
Kokku	27	35	524	407	100	99	90	101

- Statistika järgi on vähenenud raamatutundide arv eelkõige keskraamatukogus. Põhjus on siin selles, et sel aastal oli mitmeid kombineeritud üritusi, mis kajastuvad teiste raamatukogu ürituste all – lisaks raamatukogu tutvustusele meisterdati, loeti jutte jne.
- Rühmakoolituste teemad on jätkuvalt raamatukogu kogud, andmebaasid, raamatu ajalugu jne.
- Individuaalkoolitusi oli kindlasti rohkem, kuid kõik ei kajastu kaugeltki statistikas. Peamiselt vanemaealiste õpetamist toimub raamatukogudes pea iga päev, kuid see on muutunud nii tavapäraseks, et unustatakse registreerimata.
- Registreeritud individuaalkoolituste arv on jäänud aastate lõikes samale tasemele. Teemadki on samad - elektroonilised andmebaasid (eelkõige RIKSWEB, ESTER, ISE), ID-kaardi kasutamine, pangaülekannete tegemine, digiallkirjastamine, uurimistöde vormistamine jne.

4.6 Raamatukoguteenuse turundus (*tutvustamine*)

- Kodulehed on Kareda, Koeru, Vao, Ollepa raamatukogul ja keskraamatukogul.
- Keskraamatukogul, Anna, Ervita ja Koigi raamatukogudel on Facebooki konto. Kareda raamatukogu kasutab Peetri külaseltsi Facebooki kontot.
- Järva-Jaani raamatukogul on blogi.
- Raamatukogude kohta saab infot keskraamatukogu kodulehelt, valdade kodulehtedelt ja Järvamaa Infoportaalist.
- Raamatukogude tegemistest kirjutatakse eelkõige valla lehtedes, aga ka maakonnalehes.
- Raamatukoguürituste reklaamimiseks kasutatakse kohalikku KUMA raadiot.
- Raamatukogu tutvustamiseks kasutatakse valdades toimuvaid erinevaid üritusi, samuti teadetahvleid kauplustes jm.
- Ervita raamatukogu käib autokaupluse päevadel õues tutvustamas raamatukogusse saabunud uusi raamatuid.

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

4.7.1 Andmebaaside loomine

- Keskraamatukogu bibliografeerib raamatukoguprogrammis RIKS koduloolist kirjandust ja käsitöö ajakirju.
- Laupa raamatukogul on Laupa-teemaline koduloo andmebaas exceli tabelis. Siia on lisatud ka lingid ajalehtede kodulehekülgedele ja uudistelõikudele televisioonist, kus on juttu Laupast.
- Koigi raamatukogus oleva Karl Kranichi ajaloolise pärandi digitaliseerimisega on asunud tegelema koduloolane Ründo Mült.
- Kaartkaroteegid ja mapid kodulooliste materjalide kohta on aruannete andmetel Anna, Kareda, Koeru, Tarbja ja Viisu raamatukogudel. Kindlasti on neid rohkem, kuid aruannetes pole neid mainitud.

4.7.2 Infopäringud

- Aruanded näitavad, et infopäringute arv on järsult langenud – üle 30%. Kahtlemata leiavad lugejad infot internetist ise rohkem kui varem, kuid ometi

tundub, et selle languse taga on ka vähene päringute registreerimine. Sageli järgneb ühe lugeja küsimus kohe teisele ja nii need kirja panemata jäävadki.

- Kõige rohkem vajatakse infot erinevatel teemadel referaatide tegemiseks.
- Suure osa päringutest moodustavad küsimused ristsõnade lahendajatel.
- Palju on päringuid aiandusest, käsitööst, tervishoiust, lastekasvatusest.
- Sageli soovitakse tähtpäevaluuletusi.
- Türi raamatukogudes oli sel aastal rõhk spordil – kehalisest kasvatusest vabastatud õpilastele anti ülesandeks uurida erinevaid spordialasid.
- Lõpuks mõni huvitavam näide – piirituse ja viina ajalugu; videoülesvõtete valgustus; Järvamaalt pärit kunstnik Albert Thomson; Ita Ever mehe osas; logistika ekspansioonisõdades; merevaigu hooldamine; sõdade ajalugu pärast II maailmasõda; viikingite kaubateed.

4.7.3 Trükised ja veebiväljaanded

- Kui eelmine aasta oli maakonnas rikas kohalike trükiste poolest, siis sel aastal ilmus vaid raamat „Laupa mõis. Minevikust ja tänapäevast”, kus on kajastatud ka mõisas asuva Laupa raamatukogu ajalugu.
- Järvamaa Keskraamatukogu osales traditsiooniliselt Järvamaa Aastaraamatu koostamisel, mis juba mitu aastat ilmub üksnes veebiväljaandena.

Kokkuvõte

- Raamatukogudeta oleks maakonna kultuurielu kindlasti vaesem, sest poleks avalikku ruumi, kuhu sisse astuda ja kaaskodanikega mõtteid vahetada, ajalehti ja ajakirju sirvida (Albu raamatukogu aruandest). See lause võtab väga hästi kokku raamatukogude rolli maapiirkonnas.
- Raamatukogudesse on koondunud tihti kogu küla keskpunkt – siin saab teha pangaülekandeid, kuulda uudiseid valla tegemiste kohta, leiab lihtsalt seltsi jne. Raamatukoguhoidja on see, kes kuulab ära nii mure kui elab kaasa rõõmule.
- Loodame, et pidev tähelepanu eelkõige lasteteenindusele kannab vilja – tore on lugeda külaraamatukogu aruandest, et õpilaste vahel käib võistlus, kes jõuab rohkem raamatuid läbi lugeda.
- Rõõmu teevad raamatukoguhoidjatele rahulolevad lugejad, kes on saanud just selle teaviku või informatsiooni, mida nad vajavad.
- Kahjuks toob elanike arvu pidev kahanemine kaasa raamatusoetusrahade vähenemise.
- Muret teevad majandamiskulud – raamatukogu püsib seni kuni seda lubab valla rahakott.
- Murekohaks on vananev ja lagunev tehnika ja aastast-aastasse edasi lükkuvad remondid, ruumide laiendamised jne.
- Raamatukogu peab jätkuvalt olema kohalike elanike jaoks oluline, lugejasõbralik ja külastatav koht, vaatamata piiratud eelarvele.

Koostajad Eha Palm ja Heli Lepp

Direktor
Allkiri

/Malle Kull/